Українські Вісті

ПІВТИЖНЕВИК ПОЛІТИКИ, ЕКОНОМІКИ, КУЛЬТУРИ І ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ

Ціна 40 пф.

UKRAINISCHE NACHRICHTEN-UKRAINIAN NEWS

Дописи і листи в справах редакційних і адміністраційних надсилати на адресу: „Ukrainski Wisti", Neu-Ulm, Ludwigstr. 10, Germany.

Наші закордонні представництва полагоджують справи редакційні й адміністраційні, приймають передплату на часопис та інші сплати

Америка Mykola Smolansky, 487 Cleveland St. Brooklyn 8, N. Y. U.S.A.
Англія: Andrij Bondarenko, 78, Kensington Park Road, London, W. II.
Австрія: S. Bolhoriw: Salzburg, Lager Hellbrunnerstrasse 28|4 Konto № 2934 — Sparkasse, Salzburg I Alter Markt 3.
Австралія: Mr. Krywolap Serhii Box 1586-M, G.P.O. Adelaide, S. Australia
Франція: Mr. Serge Lewitcki 6 impasse Langlois Paris 18e France. Konto — Paris C.C.-8.286.55
Бельгія: Kyrejko Viktor, 39 rue Thier-de-la Fontane Liege.
Голляндія: Wiktor Harasymenko, Marienbaalstr. 28 Utrecht. (Holland)
Канада: I. Serdiuk 187 Delaware Ave., Toronto Ont.
Венесуеля: Zapolenko Serhij San Rafaela Toro Calle el Carmen № 27/1 Caracas Venezuela.
Аргентіна: M. Hodakivsky, Sucursal № 30, Casilla de Correo № 1 Cap. Fed. Buenos Aires
Бразілія: Petruk Wasyl, Correio V. Prudente Vila Bella Rua Mimosa Nr. 11, Sao Paulo Brasilien

Адміністрація надсилає часопис після внесення передплати видавництву або одному з наших представництв за кордоном; коли портерам часопис надсилається без попередньої оплати згідно з домовленням.

Editor: I. Tarasiuk — Neu-Ulm, Ludwigstraße 10. Printer: „Ukrainian News", Neu-Ulm, Ludwigstraße 10

Language: Ukrainian Post address: „Ukrainski Wisti". Neu-Ulm, Ludwigstraße 10 — Phone: 7529

Рік видання X. ч. 65 (840) ВИХОДИТЬ у НЕДІЛЮ й ЧЕТВЕР Неділя 15. серпня 1954 р.

КОРОТКІ ВІСТІ

Варгаса, бразілійського президента, старшини вимусили відмовитись від своєї особистої охорони, члени якої зробили замах на опозиційного діяча і видавця часописів К. Лякерту. (ЮП)

Німецько-японські торговельні переговори розпочато 10. 8. в японському міністерстві закордонних справ у Токіо. Чинність останньої торговельної угоди між Західньою Німеччиною і Японією закінчилася 30. червня 1954 р. (ДПА)

Уряд південноамериканської республіки Перу, на чолі якого стояв генерал Норега, подався до димісії. Формування нового уряду доручено колишньому міністрові морської фльоти адміралові Сальтіясу. (АП)

Жан Беклер, найстаріший француз, помер у Кольмарі на 105-му році життя. (ДПА)

Бразілійський уряд мусить виплатити 1,2 млн долярів відшкодування одному газетному видавцеві, бо його часопис було заборонено з 1937 до 1945 року. (ЮП)

16 осіб забито і 26 поранено в совєтській зоні Німеччини в автомобільній катастрофі на автостраді Берлін-Мюнхен. (АП)

21 пасажир і 9 осіб залоги чотиримоторового транспортового літака колюмбійського повітроплавного товариства «Констелейшен» загинули під час катастрофи 9. 8. над островом Теркайра (Азорські острови). (ДПА)

Комітет Керстена вимагає припинення відносин з СССР

Відчит комітету американської палати репрезентантів про свої дослідження в Европі

ВАШІНГТОН (ДПА). 9. 8. комітет сенатора Керстена американської палати репрезентантів, роблячи поверховий звіт про свої дослідження в Европі, вимагав розірвати всі політичними стосунки і припинити торгівлю [illegible] амба- [illegible] час- ним світом та комуністичними країнами. У своєму звіті комітет рекомендує президентові Айзенгауеру скликати конференцію вільних країн. Конферує Ватикан, бо [illegible] голосити, що комуніча, відповідально [illegible] репрезентують волі тільки не покарано [illegible] диналом. Ці події [illegible] нації, бо ми [illegible] своїх народів. Вона повинна зміцнити приязнь заходу до поневолених з боку комунізму країн, а такаж опрацювати програму знищення міжнародньої комуністичної змови.

стоїть сенатор Керстен, що досліджував питання комуністичної агресії.

10. 8. ген. Кларк висловився за припинення дипломатичних стосунків із СССР.

„Президенти США відповід[illegible] комунізму"

Промова Гувера з нагоди сво[illegible]

ВЕСТ БРЕНЧ (ЮП). 10. 8., звертаючися до громадськости США з нагоди свого 80-річчя, Герберт Гувер, останній перед Двайтом Айзенгауером республіканський президент, звернувся з закликом назавжди і на всі часи перешкодити зловживанню владою з боку президентів, які великою мірою відповідальні за те, що комунізм здобув такі великі успіхи. [illegible] вимагав, щоб надалі америк[illegible] вернення прав[illegible] не мали більше права [illegible] очолив тріюмвір[illegible] косяжні зовнішньополітичні зо[illegible] архиєпископ[illegible] ня, якщо їх спеціяльно не уповноважив на те конґрес.

«Зловживання правомочністю з боку президентів у минулому, — підкреслив у своїй промові Гувер, що її пересилали всі радіовисильні та телевізійні станції США, — призвели до «фатальних заходів»: 1) визнання Совєтського Союзу, яке відкрило браму для зрадників; 2) угоди в Теґрані, що призвела до знищення свободи багатьох мільйонів людей; 3) до [illegible] ялтинської капітуляції, що прирекла на рабство 10 народів; 4) таємного договору про Китай, що підготував большевизацію Монголії, Північної Кореї і, нарешті, всього Китаю.

Ці заходи було здійснено лише за згодою американських президентів, і вони призвели до зменшення людської свободи в усьому світі і до «холодної війни». Гувер підкреслив, що нема підстав побоюватися, щоб президент Айзенгауер зробив подібні помилки. Але врешті решти Айзенгауер—не вічний президент. В жовтні ц. р. Гувер відвідає, на запрошення бундесканцлера Аденауера, Західню Німеччину.

АЙЗЕНГАУЕР ПРОТИ АҐРЕСИВНИХ НАМІРІВ

ВАШІНҐТОН (АП). 11. 8. президент Айзенгауер відхилив пропозицію про припинення дипломатичних відносин із Совєтським Союзом, превентивну війну проти совєтського бльоку та реорганізації Об'єднаних Націй на базі вилучення СССР. Здійснення цих плянів було б не на користь США. Цим виступом Айзенгауер дав відповідь на останню заяву колишнього головного командувача альянтів на Далекому Сході ген. Кларка і колишнього американського посла в Москві Булліта, а також на звіт спеціяльного комітету палати репрезентантів, на чолі якого

СТРАЙКИ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

ГАМБУРҐ (ДПА). Тут закінчився 9-тиденний страйк працівників водогону, газу та міського транспорту. Страйкарі погодилися на збільшення заробітку на 4,5%. Страйк робітників металюрґійної промисловости Баварії відбувається дуже бурхливо: в багатьох містах дійшло до диких бійок між страйкарями й бажаючими працювати. У невеликому містечку Амберзі в бійці брали участь понад 2 000 осіб. Велике число поранених зареєстровано серед страйкарів, а також серед бажаючих працювати та поліцаїв, що наводили порядок.

РАКЕТНА ЗБРОЯ США В ЕСПАНІЇ

МАДРІД (ЮП). 9. 8. авторитетні особи заявили, що Сполучені Штати розпочали будувати в Еспанії військово-опірні пункти для керованої на віддалі американської зброї. Спеціяльні споруди для відправлення ракетної зброї будують, між іншим, на еспанському військово-повітряному пункті Картагена, що має згодом служити за спеціяльну базу для підтримки й доповнення стратегічних ескадриль американського летунства. Поряд побудови споруд для відіслання ракет передбачено також будівництво величезного ангару під землею. Як повідомляють, після закінчення будівельних праць до Картагени має прибути кілька ескадриль американських бомбардувальників «Матадор». Ці бомбардувальники можуть перевозити як звичайні бомби, так і атомові, розвиваючи швидкість понад 1 000 кілометрів на годину.

Також американська військово-морська фльота підготовлює в теперішню пору побудову військово-опірного пункту на еспанському побережжі — у Віґо, Ля Коруні і Сантандері на півночі Еспанії, а в Пальмі на Майорці в Середземному морі мають побудувати порти для американських підводних човнів. Американське летунство має в Еспанії летовище для бомбардувальників далекої дії в Торехоні, Мороні, Ель Коперо і Сараґосі.

Виступ Йона перед журналістами

Твердження колишнього начальника західньонімецької контррозвідки про засилля націонал-соціялістів, неонацизм і військові аґресивні пляни — Уряд Німецької Союзної Республіки говорить тепер про зраду Йона

ФРАНКФУРТ (АП, ДПА). 11. 8., вперше після несподіваного зникнення із західнього Берліну, д-р Отто Йон, виступаючи перед 300-ми німецьких і закордонних журналістів, з'ясував причини свого переходу до совєтської зони Німеччини. У заздалегідь підготованій заяві він заявив, що про свій перехід він вирішив після довгих міркувань, бо політика уряду Західньої Німеччини і США веде до поділу Німеччини і війни; він перейшов також, щоб з'ясувати про це населенню Західньої Німеччини.

Після закінчення своєї заяви Йон коротко відповідав на питання представників преси. Пресову конференцію, що її скликав «Комітет німецької єдности», влаштовано на намагання Йона, — так заявив колишній начальник західньонімецької контррозвідки. Представникам преси Йона відрекомендував партійний діяч СЕД-у Вільгельм Ґірнус. Йон заявив про існування таємних договорів-додатків до пакту про Европейської оборонної спільноти, що повинен служити лише як інструмент для створення сильного німецького війська. Той унутрішній голос, що застерігав його від націонал-соціялізму, привів його тепер до східнього Берліну, — заявив Йон. Він не комуніст. «Духово я залишаюся так само вільний і політично незалежний, як і дотепер.» Але слід, мовляв, визнавати, як це роблять англійці, комунізм реально, а не виступати, як американці, із військовими засобами проти нього.

Йон назвав кількох осіб як націонал-соціялістів, а також таких, що мають військові тенденції у Західній Німеччині — міністер у справах біженців проф. Оберлендер («нацизм» проф. Оберлендера висловився мабуть у смертному вироку, що його виголосив йому Гітлер і Гімлер), колишні фельдмаршали Манштайн і Кессельрінґ. Йон обвинувачував також відділ Блянка (уповноважений у справах війська), а також організацію Ґелена (військова розвідка, що її створено за допомогою американців, на чолі якої стоїть колишній генерал Ґелен), де нібито працюють колишні діячі СД та СС, у той час як борців проти нацизму відсовується.

Виступ д-р Йона в східньому Берліні викликав сенсацію в Бонні. У той час як після заяви Йона в Бонні скликано спеціяльне засідання уряду на чолі з віцеканцлером Блюхером (канцлер Аденауер перебуває у відпустці), провід соціял-демократичної партії і соціял-демократична фракція німецького парляменту на спільному спеціяльно скликаному засіданні вимагали димісії міністра внутрішніх справ Шредера. Віцеканцлер Блюхер, говорячи про виступ Йона, заявив, що він нічого іншого не чув «як повторення пропаґандивної промови, що їх сотнями виголошували в різних варіянтах протягом років вожді комуністичної партії СЕД-у совєтської зони».

Невтральна комісія дослідить ситуацію в Ґоа

Індія погодилася на португальську пропозицію — Промова президента Португалії — Індійці хочуть вмаршувати до Ґоа

НЬЮ-ДЕЙЛІ (АП, НП). Індія прийняла португальську пропозицію про відіслання невтральної міжнародньої комісії для перевірки ситуації в трьох португальських володіннях в Індії, щоб зменшити конфлікт між Індією і Португалією. Індійський уряд просив у ноті до Португалії призначити відповідних представників, які мали б провадити переговори з індійськими делеґатами про створення комісії. Але одночасно Індія вказала, що вона наполягає на своїх вимогах про включення цих районів до Індії, бо існування чужинецьких володінь в Індії немислиме із свободою індійського народу.

ЛІСБОНА (ЮП). 10. 8. виступаючи з радіопромовою, португальський прем'єр-міністер А. Салязар заявив, що він надіється на врегулювання суперечки мирним шляхом. Але Португалія, як і перед цим, відмовляється провадити переговори з Індією про майбутнє Ґоа, бо тут мовиться не про колонію, а рівноправну частину португальської держави. Правові інтереси Індії цілком пов'язуються з існуванням Ґоа.

БОМБЕЙ (АП). 11. 8. представник індійського національного конґресу від Ґоа заявив, що рішення Португалії й Індії дослідити ситуацію в португальській колонії, не перешкодить заплянованому на 15. серпня наступу на Ґоа. Пляни про день незалежности залишаються незміненими.

11. 8., щоб перешкодити вмаршуванню індійських «добровольців», всі важливі місця на кордоні зайняли португальські частини й озброєні мешканці Ґоа. Індійська поліція повідомила, що губернатор Ґоа розпочав видаляти із Ґоа всіх індійських громадян. Існує намір про видалення всіх індійців із Ґоа протягом доби. Кожен поїзд вивозить через кордон щонайменше 1 000 індійців.

ЛОНДОН (ЗЦ). Незвичайно різка індійська відповідь на брітанську заяву щодо Ґоа викликала збентеження брітанського уряду. За оцінкою експертів індійська відповідь, в якій висловлено жаль і здивування з приводу англійського кроку, являє собою таке різке заперечення, якого в Лондоні не очікували. У Лондоні стверджують, що англійсько-індійські взаємини, що були сердечними під час Женевської конференції, затьмарилися.

ГАЛ ВИМАГАЄ ПОСИЛИТИ ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКЕ ВІЙСЬКО

ТОКІО (АП). 8. 8. американський головний командувач на Далекому Сході ген. Гал вимагав посилити південнокорейське військо. Невтральна комісія по нагляду перемир'я не виконує своєї передбаченої ролі, бо її польські і чехо-словацькі члени — не невтральні, — сказав генерал. Але вони доти матимуть американський захист, доки працюватимуть у Кореї.

АРЕШТИ В МАРОККО

РАБАТ (ЮП). 10. 8. сильні французькі військові з'єднання за підтримки танкових частин провели в Порт Літеї великого розміру облави. При цьому заарештовано 3 000 осіб, документи яких не були в порядку або які не могли обґрунтувати причини своєї присутности в місті. У деяких містах Марокко дійшло до окремих актів терору. У Сетаті три араби ввійшли до приміщення профранцузьки настроєного поштового службовця і тяжко його поранили. У Федалі і Рабаті терористи вчинили низку вибухів біля помешкань европейців та крамниць. Велике мохаммеданське свято Аід ель Кебір відбулося в Рабаті без інцидентів.

24-ГОДИННИЙ СТРАЙК НА КІПРІ

НІКОСІЯ (ЮП). 12. 8. як протестаційна акція проти закону брітанського колоніяльного уряду, ще передбачає заборону опозиційних часописів на Кіпрі розпочався 24-тигодинний генеральний страйк. Цей закон забороняє, крім того, будь-який вид кампанії за приєднання Кіпру до Греції. Всі крамниці на Кіпрі були зачинені. У столичному місці Нікосії працювали лише урядовці, в інших — заклик про страйк Еносіського руху (рух за воз'єднання) повністю виконано.

Тим часом Греція надіслала до Об'єднаних Націй заяву, в якій просить розглянути питання Кіпру на порядку денному генеральних зборів ОН, — повідомляють із кіл грецького міністерства закордонних справ.

ТЯЖКІ ЗАВОРУШЕННЯ В РІО

РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО (ЮП). Військова поліція виступила в Ріо-де-Жанейро проти величезної маси демонстрантів, розганяючи їх за допомогою води, після того як увесь день палали заворушення і масові демонстрації проти уряду. Здається, що уряд президента Ґ. Варгаса подолав кризу. Військові сили все ще стоять на боці президента. Прихильники президента заарештували старшин військово-повітряних сил, що підбурювали маси, й видалили їх із міста. Військова влада вживає суворих заходів для відновлення спокою і порядку, що вибухли після замордування майора летунства Рубенса Фаца, приятеля бразілійського опозиційного політика й видавця часопису «Трібуна да Імпренса» Карльоса Лякерта, якого під час того замаху поранено в ногу.

Приєднуйте нових передплатників!

Булліт — за напад на Китай

Колишній американський посол в СССР Вільям Булліт сподівається на зміну співвідношення сил — Стаття в журналі «Лук»

НЬЮ-ЙОРК (АП). Колишній американський посол у Совєтському Союзі Вільям К. Булліт у статті, що її надруковано в журналі «Лук», прийшов до переконання, що совєтські бомби, виготовлені для знищення Америки, ніколи не були б скинені, якщо б американський уряд розпочав тепер наступ на комуністичний Китай. Подібний напад змінив би співвідношення сил на некористь Совєтського Союзу і відстрашив би його від війни проти Сполучених Штатів.

У статті говориться: «Ми живемо в смертельній небезпеці. Совєтський уряд виготовляє водневі бомби і бомбардувальники далекої дії так швидко, як це він лише може, щоб приготувати нам загальний Перл Гарбор. Він ніколи не зупине своєї діяльности сам по собі. Небо випромінюватиме на нас смерть, якщо ми не знищимо промислових міст Совєтського Союзу ще перед тим, як вони встигнуть виготовити для нашого знищення бомби і бомбардувальники, або якщо ми не зможемо вирішально змінити співвідношення сил світу на некористь Совєтського Союзу. Визволення китайського суходолу, цього ключа до всієї Азії, означало б подібну зміну співвідношення сил. Якби американський уряд здійснив тепер загальний наступ на китайських комуністів — при цьому жадного американського вояка, за вийнятком тих, що перебувають у Кореї, не слід вживати до операції; слід використати американську фльоту для бльокади китайського побережжя, а американські військово-повітряні сили — для бомбардування відповідних цілей, у той час як тягар наземної війни ліг би на корейців і вільних китайців, військові сили яких треба подвоїти, — то можна б відвоювати китайський континент від комуністів, і бомби, приготовані для знищення нас, ніколи не були б скинені. Ми стоїмо перед альтернативною або зустріти наступну комуністичну агресію скиненням наших бомб на Совєтський Союз, або очікувати на совєтський напад із його водневими бомбами, усвідомлюючи, що ми очікуємо на нашу власну смерть.»

10. 8. московське радіо, повідомляючи про цю статтю Булліта, говорило, що за совєтським правом Булліт був би покараний, бо заклик до війни в Совєтському Союзі заборонений. Московська радіостанція цитувала вислови часопису «Красная звезда», органу совєтської армії, в якій Булліта названо пройдисвітом, реакційним журналістом і дипломатом.

Висловлено довір'я Мендес-Франсу

ПАРИЖ (ДПА). 10. 8. французькі національні збори третій раз великою більшістю висловили довір'я прем'єр-міністрові Мендес-Франсу. Вони висловилися за надання йому на наступні вісім місяців далекосяжного повновладдя, щоб він міг здійснити свою програму оздоровлення французької економіки. Після врегулювання індо-китайської проблеми і схвалення економічних плянів за наступні перешкоди для Мендес-Франса будуть реформи для Тунісу та пакт про Европейську оборонну спільноту.

Економічну програму і повновладдя для Мендес-Франса національні збори схвалили 361-м проти 90 голосів. Мендес-Франс одержав найбільше повновладдя, що його будь-коли мали за Четвертої республіки. Воно чинне до 3. березня 1955 р.

МЕК КАРТІ СТАНЕ ПЕРЕД ДОСЛІДЧИМ КОМІТЕТОМ

ВАШІНҐТОН (ДПА). Американський сенат 75-ма голосами проти 12-х вирішив передати заяву з докором проти сенатора Мек Карті на розгляд спеціяльного дослідчого комітету, що складається із демократичних та республіканських сенаторів. Нещодавно Мек Карті опублікував листа, згідно з яким колишній військовий міністер Вудрінґ заявив, що колишній міністер закордонних справ США Маршал «ради особистих вигод міг би продати власну бабусю». Хоч Вудрінґ заперечує цей вислів, але стверджує, що він сказав щось подібне в одному приватному листі.

КОРОТКІ ВІСТІ

Десятьох легкоспадунів, що їх скинено над китайським суходолом з Формози, засуджено на кару смерти в Пекіні, — повідомило пекінське радіо.

Московська «Правда» обвинувачує США за спробу притягти Персію до «агресивного бльоку Середнього Сходу» і тим самим «поставити під загрозу національну незалежність та суверенність країни». (ЮП)

Чи Ви відновили передплату „Українських Вістей"?

Протопресвітер І. ГУБАРЖЕВСЬКИЙ

Фальсифікаторський примітивізм

Причини наступу на релігію та підтримки «патріярха Московського і всеї Русі» Алексія в СССР

У совєтському часописі «Радянська Україна» з 16. 6. ц. р. поміщено статтю проф. А. Гагаріна «Походження і класова суть християнства». Вся стаття витримана в давно відомому своїми трафаретними штампами комуністичної антирелігійної пропаганди стилі. З самого початку читаємо: «Марксизм — ленінізм з граничною науковою об'єктивністю і глибиною розкрив класові корені, походження ...

... носієї рабської моралі, саме тому А. Гагарін, як прислужний раб цієї рабської моралі, й декламує завчені фрази фальшивих і примітивних обвинувачень проти християнства.

Совєтські фокусники опирають з одного боку зброєю безбожницького матеріялізму, а з другого ... релігії. Вони використовують стару ... церкву патр. Алексія, «московського і всея Русі» ...

Г. КОЛОДІЙ

Маяки минулого — для майбутнього

(До 50-річчя першого Конгресу поневолених народів)

Український народ, як і всі інші поневолені Росією народи, ніколи не підкорявся неволі й ніколи не здасться. Царські «потьомкінські села» про єдність «трьох гілок руського народу» і комісарські теревені про «добровільне приєднання України в Переяславі 1654 року» — були й є тільки прикриттям ... загарбаннями ...

... самодержавства, в Петербурзі, 19—20 ... відбувся перший Конгрес поневолених народів. Сюди з'їхалися представники українського, білоруського, литовського, польського, жидівського, фінського, грецького, естонського, вірменського, грузинського, татарського, азербайджанського, казахського ... киргизького і тюркських народів ...

«Україна все прагнула до волі» ...

[illegible]

(Закінчення на 3-й сторінці)

З СОВЄТСЬКОГО ПОБУТУ

Микола СТЕПАНЕНКО

„Пийте совєтське шампанське!"

[illegible]

Г. НАКОНЕЧНА

Транслітерація української і білоруської мов

у німецьких бібліотеках

[illegible]

Читачі пишуть

Не розпалюймо релігійних суперечок

Про «Схід і Захід» пана Є. Ляховича

Завдяки специфічним умовам історичного буття, український нарід належить до двох церков — католицької і православної. Цей факт несе в собі велику небезпеку, бо роз'єднує і знешкоджує наші шанси в боротьбі за незалежність. Кожному об'єктивному спостерігачеві ясно, що основною причиною внутрішньої боротьби ... не партії, а антагонізм і розпалювання на релігійному ґрунті. Навіть помітно це тепер в Америці ...

[illegible]

Маяки минулого — для майбутнього

(Закінчення з 2-ої сторінки)

[illegible]

В. ШУЛЬГА

І вони живуть...

Совєтський нарис

[illegible]

(Закінчення на 4-й сторінці)

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКА ХРОНІКА

з світу

[illegible]

Слідами української культури

Подання

[illegible]

Г. К.

Що смачніше?

Про користі й придатність комуністичного (підсовєтського) й італійського лопуха та про совєтський шал ...

[illegible]

ГАРІ

Зустрічі і враження

[illegible]

(Закінчення на 4-й сторінці)

Дмитро ЧУБ

„Майська ніч“ у Мельборні

(50 років із дня смерти М. Старицького)

Своєрідні обставини української еміграції в Австралії — малочисельність, розкиданість по великих просторах країни, відірваність від більших скупчень нашої еміграції, асиміляційні темпи, яким, мабуть, піддається, більше уваги між боротьбі з комунізмом, економізованість австралійського робітництва, серед якого нам доводиться працювати — все це багатьох із нас сильть морально і виснажує фізично. Тому кожна наша вистава, кожен концерт усі українці, що не потонули ще в болоті шинків та сампросебедбайства або «всьоравноищества», сприймають із особливою радістю і вдоволенням.

Тим то постанова оперети М. Лисенка «Майська ніч» (лібретто М. Старицького за Гоголем), що відбулася 24. липня в Мелборні, притягла багато глядачів і пройшла як черговий здобуток наших мистецьких сил. А коли б іще знати, скільки праці і сил вклав у готування цієї вистави молодий Одумівський Музично-драматичний театр — студія на чолі з корифеєм української сцени Марією Мартинюк та головою ОДУМ-у й адміністратором театру Іваном Дорником, то перед цими досягненнями справді слід схилити голову й усебічно підтримувати таку працю.

Публіка, очевидно, відчула це. О 7-й год. треба було почати, але коло каси було таке стовпище, що початок на 20 хвилин спізнився. Розкуплено всі квитки (коло 500), це багатьом і не вистачило. Серед глядачів, правда, було чимало й австралійців (коло 50 осіб), чимало і росіян, які, до речі, пустили чутку, що «наші ставят». Це, очевидно, тому, що визначніші артисти, як Мартинюк, а також оперова співачка Є. Павловська — кияни, отже «руссіє люді», до того ж Гоголь... Тому коротке вступне слово, що його виголосив Д. Нитченко, внесло ясність. Глядачі почули за яких обставин жив і творив наш великий земляк Гоголь, його український зміст творів, його любов до України, критику про нього і висловы наших видатних діячів, як Грушевський, а також хто саме ставить цю виставу в 50-річчя з дня смерти автора лібретто М. Старицького.

За кілька хвилин ми вже втішилися самою виставою. Перед глядачами заграла своїми барвами українська старовина. Легенди і казки забарвлені реальним життям, повним ідилії й безтурботности, смішили й насолоджували українські серця глядачів, закинуті на далеку і чужу чужину. Артист І. Мартинюк, що має за плечима, крім коло 60-х років, іще кілька десятків мистецької гри на різних сцені, бадьорою грою і сильним баритоном змушував глядачів бачити на сцені молодого хлопця Левка, закоханого в сироту Галю, ролю якої досить вправно грала пані Н. Досенко.

Д. Люборська ключниця своєю грою створила живий й привабливий образ сеpретної української жінки, що любить пофліртувати, а як треба то й вигнати з хати віником тих, хто стоїть їй на перешкоді.

Молодий і здібний Микола Євсеєвський легко й мистецькі зіграв ролю писаря. Його спів, рухи, невимушеність і жвавість відразу викликали симпатії в глядачів.

Не меншим успіхом користувалися Ю. Михайлів та В. Досенко, в ролях сільського голови Ятуха та селянина Каленика. Якщо Ятух бундючний і самозакоханий, що хоче пригнути мужичків, репрезентуючи владу на місці, то Каленик цілком безтурботний жартун і балакун, що завжди під мухою, настільки, що не знайде навіть своєї хати. Вони разу-раз викликають рясний сміх у залі і виказують потрібний досвід у грі. Варто згадати, що роля Ятуха досить тяжка, своєрідна, але пан Михайлів зіграв її майстерно. Їх обох доповнював своєю грою О. Шелест у ролі Винника.

Як і завжди, великим успіхом користувалася оперова співачка Є. Павловська в ролі панночки-русалки. Оточена колом танцюючих і співаючих русалок, вона, маючи сильне чуттєве сопрано, була центром чарівної казки, що плила в легких снах сутінках української ночі.

Українські мальовні народні танки, що раз-у-раз супроводжували дію вистави, слід завдячити досвідченому майстрові народних танків інж. Я. Булці, знаному вже в Мелборні й околицях, як серед української, так і серед австралійської публіки.

Успіх русальських танків залежав від майстерної підготови молодої пані Де-Фонтен, що сумлінно допомогла цьому театрові. Фортепіяновий супровід — пані О. Новохатько, декоратор — П. Олійник.

Молоді танцюристи й танцюристки, серед яких одумівці й сумівці, не раз уже тішили глядачів своїм легким і рухливим українським танком. Частина з них виконувала і русальський танок. Це сестри Т. та Л. Новохатьки, І. Павловська, Л. Гіммельрайх, Л. Шаер, А. Олійник, П. Сілецький, Юрчишин, С. Кутиний, В. Коваленко та І. Кривень.

Не можна ще раз не згадати великої праці постановника цієї оперети видатної артистки Марії Мартинюк та голови ОДУМ-у (він же ініціятор і організатор і адміністратор театру) Івана Дорника, що так наполегливо, не шкодуючи ні власних грошей, ні здоров'я, поборював перешкоди і допоміг довести підготовку вистави до кінця.

Сподіваємося, що «Майську ніч» наш театр поставить іще не один раз як для нашої, так і для австралійської публіки.

Не розпалюймо релігійних...

(Закінчення з 3-ї стор.)

Схід, у якому українська Греко-католицька Церква має бути на передових позиціях, бо ще 1664 р. папа Урбан VII виявив наміри Ватикану такими словами: «Через Вас, мої рутени, сподіваюся навернути Схід». Над усім цим українські патріоти повинні добре замислитися. Звернення папи Пія XII з 7. 7. 1952 року — дуже речевий доказ, що пляни Ватикану не збігаються з інтересами української нації.

Стаття п. Лиховича має ще й інші тенденційні твердження. Автор кличе нас «до західньої культури, до західньої і правдивої інтерпретації християнізму». Але, поперше, західня культура і католицизм — це не те саме, а, подруге, на Заході були і Гус, і Кальвін та Лютер — не одна Візантія не погодилася з римо-католицькою інтерпретацією християнства... Ми, українці, справді симпатизуємо Заходові, але такому, де справді в пошані людська індивідуальна гідність, а не такому, де буяє дикий фанатизм і де в католицьку релігію «заганяють», мов до большевицьких колгоспів.

Український нарід належить до двох Церков — православної і католицької. Кожна з них нехай дбає про прищеплення моральних чеснот нашому народові і не бере участи в таких акціях, що загрожують нашій національній солідарності і прерікають на невдачу нашу визвольну боротьбу.

А. НОВОУШИЦЬКИЙ

„Чужинці про Україну“

Книга В. Січинського англійською мовою

Нові видання

Український Конгресовий Комітет Америки на кошти Народнього Фонду видав англійською мовою найцікавішу книгу про Україну. Вона має назву «Україна в коментарях і описах чужинців». Її автор — видатний український вчений-дослідник проф. Володимир Січинський. Книга проф. Січинського — це наслідок його 30-тирічної праці над збиранням і дослідженням першоджерел, що їх залишили по собі, перебуваючи в Україні, мандрівники, спостережники, урядові посланці і приватні особи. Книга охоплює найголовніші джерела від початку шостого століття до 1869 року. Багато даних взято з книг, що являють собою тепер велику рідкість і зовсім недоступні для звичайного читача. Автори різних матеріялів, що їх зібрано в книзі проф. Січинського, належали до різних народів Европи й Азії, серед них зустрічаємо арабів, чехів, данців, голляндців, англійців, французів, греків, італійців, литовців, поляків, росіян, сербів, словаків і шведів. Найбільше висловлювань англійських авторів. В книжці проф. Січинського читач має змогу познайомитися з цілим комплексом всіх східньоевропейської проблеми і скласти собі уяву про особливості віднх країн і їх народів, бо оповіді мандрівників, їхні мемуари, записи і коментарі не обмежуються тільки Україною.

О. — ючА

«ЗОЛОТОВЕРХИЙ КИЇВ»

Книга проф. О. Повстенка

Відомий архітект і мистецтвознавець проф. Олекса Повстенко видав свою мистецьку працю «Золотоверхий Київ». Це дуже цінна та багато ілюстрована документальними знятками праця. На обкладинці маємо фотознятку пам'ятника князя Володимира. На четвертій сторінці — цікавий малюнок герба Києва — Архистратиг Михаїл із мечем і щитом. В середині на 32-х сторінках тексту маємо також 17 мап і плянів та 14 ілюстрацій, що підносять вартість книжки не тільки для фахівців, але й для кожного українця. Серед ілюстрацій є дуже цікаві зразки золотарських виробів з емалю, що їх знайдено 1887 року в Києві біля Михайлівського манастиря і які перебувають тепер у Метрополітенському музеї в Нью-Йорку, як «руссо-візантійська емаль».

-й

Спорт

• Надія Конєєва поліпшила в Москві свій власний світовий рекорд з кидання списа з 55,37 м на 55,48 м. Її рекорд 55,37 м, що вона його встановила в Києві в травні цього року, ще потребує офіційного визнання.

• Два інших рекорди встановлено на легкоатлетичних змаганнях у Москві: Кривоносова кинув молотом на 61,25 м і Андрєєв пробіг 800 м за 1:49,4 хвилин. Заслуговують на увагу також: Ходякін, що 3.000 м пробіг за 8:40 хвилин, світова рекордсменка Зибіна, яка штовхнула кулю на 16,08 м, а Ніна Думбадзе кинула диск на 52,26 м.

• 19-тирічна польська студентка Дунська скакнула в Будапешті вдовжину 6,12 м (її землячка Кусієва — 6,00), чим здобула новий рекорд для своєї країни. Столяров (СССР) пробіг 110 м з перешкодами за 14,3 секунд.

• Угаі Допат-Юревич (східня зона Німеччини) на світових юнацьких грищах у Будапешті пробігла 400 м за 55,0 секунд. Офіційний світовий рекорд для цієї дистанції не зареєстровано. Дотепер точкові найкращі досягнення показала Отколенко (СССР) — 55,5 секунд.

• 4. 8. на стадіоні «Динамо» в Тбілісі господарі поля виграли в харківських футболістів товариства «Локомотив» з рахунком 7:1. 31. 5. харків'яни на своєму полі в цієї самої команди тбілісців виграли 1:0.

4. 8. київські динамівці змагалися в Києві з московською командою «Торпедо». Змагання закінчилися перемогою киян — 2:0. Київське «Динамо» ще 6. 5. з цим самим рахунком вийшло переможцем на стадіоні «Торпедо».

ВСЯЧИНА

Фабрика виробу радіоприймачів у Чікаго вирішила надати всім своїм працівникам, що працюють на ній понад 10 років, дванадцять місяців цілком виплаченого відпуску.

•

З нагоди сотих роковин канадійського міста Кітхенер (раніше називався Берлін) було спечено величезний торт, що важив 850 фунтів. Його розподілили на 7.000 кусків і роздали мешканцям міста. Для торта використали 140 фунтів борошна, 2.000 яєць, 11 літрів молока, 80 фунтів масла і цукру, 150 фунтів родзинок, 30 фунтів горіхів, 75 фунтів вишень і 55 фунтів ананасів та інших овочів. Торт пекли три години, а підготовлювали — три дні.

•

В одному лондонському банку вже чотири роки лежить діямант вартістю понад один мільйон фунтів стерлінгів. Але його власник не з'являється. Цей діямант до Англії привезено контрабандою і записано на фальшиве прізвище. Скотланд Ярд постійно тримає зв'язки з цим банком, сподіваючись, що його власник з'явиться за ним. Але та людина очевидно знає про наміри поліції. Що станеться з діямантом — загадка для багатьох.

•

В Касселі (Західня Німеччина) засновано «Клюб великих людей». Голова цього клюбу має 2,06 метри висоти. За статутом клюбу в члени приймають лише вищих від 1,93 метра. На установчих зборах було присутньо тільки п'ятеро «довгих чоловіків». Як повідомляють, до цього клюбу можуть прийняти також великого росту жінок. У Касселі існує вже кілька років «Клюб самотніх».

Якщо Ви бажаєте придбати найбільший дотепер роман І. БАГРЯНОГО

„САД ГЕТСИМАНСЬКИЙ“

документ про злочини московського НКВД/МВД,

СПІШІТЬ із ПЕРЕДПЛАТОЮ, бо наклад на вичерпанні

Замовлення й грошові перекази надсилати на адресу „УВ“.

На грошових переказах просимо чітко проставляти: „призначено на «Сад Гетсиманський».“

Ціна з пересилкою: в США, Канаді та півд.-амер. країнах — 2,5 долярів, Англія — 1 ф.; Австралія — 1 ф.; Бельгія — 100 бл.фр.; Франція — 840 фр. фр.; Німеччина — 6,5 нм; Голляндія — 9 гульд.; Швеція — 12 шв. корон; Швайцарія — 10 шв. фр.

При замовленні більше як двох книжок — 25% знижки.

Розшуки

Степан Кизима розшукує брата Івана Катешка. Писати на адресу:

Stepan Kysyma 185 Newton St., Newark 3, N. S USA

(2)

Бучинський Степан розшукує рідних: Ситника Йосипа (проживав у Бельгії), Лозинського Іллю (Англія), Поліщук Розалію (Бразілія), Недільського Миколу (США).

Писати на адресу:

Buczynskyj S., 383 Chilworth Ave., Enfield South Australia

(1)

том наступних трьох годин слухав його цікавої доповіді.

Шановний доповідач спершу поділився своїми враженнями з конгресу геронтологістів. Між іншим, зазначив, що його особистий молодечий вигляд не пов'язаний з практикуванням геронтології на собі. Згодом дав свою оцінку політичній активності української еміграції і наостанку переповів про життя української колонії в Америці. По закінченні доповіді слухачі поставили прелегентові велику кількість питань, на які він дав вичерпні відповіді. Українці Лондону покидали залю з дуже милими враженнями про особу й наукові кваліфікації шановного гостя з Америки...

• • •

Я був дуже зацікавлений гостюванням в Англії кількох визначних діячів з ОУНз (група Ребета й Матли) і з моменту їхнього прибуття до цієї країни, намагався з ними зустрінутися, щоб, як кажуть, з першої руки дістати кілька відомостей з розгри, яка недавно мала місце в ОУНр. На жаль, мені не вдалося зустрітися з ними всіма, бо, наприклад, Камінський та інші тим часом від'їхали до Мюнхену. Проте 25. липня в присутності членів УРДП, п.п. М. Французенка та Я. Дущенка, на квартирі пана Х. ваш кореспондент відбув розмову з Б. Підгайним, одним із відпоручників ОУНз, які подорожували по Англії. Розмова була досить цікава, бо шановний гість і Ваш кореспондент з колегами одного разу боролися поруч під спільними стягами в 1-й Дивізії УНА. П. Підгайний щиро висловив свої погляди на стан еміграційних справ та високо оцінив діяльність наддніпрянської еміграції. Жваво цікавився громадським життям в Англії, а в кінці чітко відповів на поставлені йому питання.

ПИТАННЯ: П. Підгайний, мені відомо, що ви є одним із видатних діячів ОУН під проводом п.п. Ребета й Матли. Не так?

ВІДПОВІДЬ: Я є членом Політичної Ради ЗЧ ОУН.

ПИТАННЯ: Якщо це не секрет, чи можете сказати мені, як кореспондентові «Українських Вістей», про цель вашого і ваших колег (Камінський) приїзду до Англії?

ВІДПОВІДЬ: Я й мої колеги, про яких питаєте, виконуємо доручення наших керівних чинників в Україні і реорганізовуємо ЗЧ згідно з позиціями проводу ОУН в Україні. Крім цього, ми одержали численні особисті запрошення від наших друзів в Англії, які втратили довір'я до т. зв. Minster Road і хочуть почути від нас об'єктивну правду щодо нинішнього становища в ОУН.

ПИТАННЯ: Які ваші враження з настроїв українського громадянства в Англії в зв'язку з непорозумінням, що виникло в ЗЧ ОУНр?

ВІДПОВІДЬ: Українське громадянство в Англії, як і вся еміграція, пережило новий трагічний удар. Ст. Бандера, не виконуючи наказа найвищого проводу в Україні, поставив не лише членство, а й прихильне до визвольної боротьби громадянство перед конфліктом сумління. І мимо цього, що ми всі десятками років творили культ Бандери і його ім'я подекуди стало символом ініціяльної боротьби всього народу, громадянство відвертається від нього, а повертається лицем до воюючої Батьківщини, якій Бандера відмовив послух.

ПИТАННЯ: Чи постава націоналістичних лав в Англії йде по лінії, що її зайняли п.п. Ребет і Матла?

ВІДПОВІДЬ: Ця справа надзвичайно складна, бо, як я вже сказав вище, вона заторкує дуже складну ділянку душевних комплексів та віри. Велика частина членства фактично зв'язувала з іменем Бандери весь нинішній визвольно-революційний рух та хотіла бачити в Бандері символ цієї боротьби. Це вміло використовують несумлінні апаратчики групи Бандери, стараючись особисто дискредитувати нас усіх та провід в Україні, застосовуючи навіть морально-фізичний терор. Політично випроблені члени відразу приєдналися до позицій воюючої України, натомість серед низів існує дальші душевний конфлікт. Одначе хоч поволі, але послідовно щораз більше низових членів обирають правильно: Україну, а не Бандеру.

ПИТАННЯ: Я розумію, що окрім суперечок в ОУНр про компетенції краю і ЗЧ, розходження постали також на тлі бажання деяких провідних діячів здемократизувати організацію. Яким способом це здемократизування мало б здійснитися?

ВІДПОВІДЬ: Завершуючи процес свого ідейно-програмового оформлення, а зокрема на заклик народу на Східній Україні ОУН в Україні мусіла виразно сказати, що майбутній лад в УССД буде демократичний. Натомість ЗЧ ОУН під головуванням Ст. Бандери і в своїх писаннях, і в практичній дії на громадському відтинку були схильні проводити далі систему монопартійництва. Щождо самої організаційної побудови, то вже 1943 р. ОУН поклала край так зв. провідницькій системі, обираючи замість одного провідника цілий провід з головою проводу на чолі, які діють колегіяльно. В ЗЧ хочемо запровадити цілковиту демократизацію таким способом:

а) Всі організаційні клітини, чи їхнє керівництво, побудувати на засадах виборности, а не номінації і покликання.

б) Найвищий орган ЗЧ ОУН — конференція ЗЧ — мусить складатися з виборних делегатів від усього членства, а не з представників режимового апарату.

в) Провід ЗЧ мусить бути обираний на конференції ЗЧ, а не номінований однією особою. Кількість його особового складу має бути точно визначена статутом.

г) Діяльність усіх керівних органів має бути контрольована організаційними чинниками, цілком незалежними від проводу ЗЧ.

д) Про законність в ЗЧ має дбати незалежний суд.

Демократизація ця охоплена проєктом статуту ОУН за кордоном, який, з евентуальними змінами, схвалить наступна конференція ЗЧ. Одначе демократизація системи ЗЧ не відіб'ється на здисциплінованості організаційних кадрів. Зміниться лише якість послуху: вона буде свідома, а не сліпа і випливатиме з переконання.

ПИТАННЯ: В чому саме полягає недотримання групою Ст. Бандери вказівок із краю? І з яких причин постало заперечування АВТЕНТИЧНОСТІ згаданих вказівок?

ВІДПОВІДЬ: Не ховиться тут, як ви кажете, про вказівки з краю, а про виразний і остаточний наказ проводу ОУН в Україні з 1953 р., якому обидві конфліктові сторони передали справу конфлікту в ЗЧ ОУН до остаточного і для обох сторін обов'язкового рішення. Це попередив факт резигнації Ст. Бандери з посади голови проводу ОУН (усієї) і передання цієї функції голові проводу ОУН в Україні 1952 р. Як вам відомо, і Ст. Бандера, і весь провід ЗЧ ОУН визнав рішення проводу ОУН в Україні за ДІЯСНЕ Й АВТЕНТИЧНЕ і на цій підставі Ст. Бандера вступив до колегії уповноважених у складі Ребета, Матли й Бандери і 26. 12. 53 р. спільно з двома згаданими підписав акт, так зв. Базу дії колегії, яка «завісила» діяльність дотогочасного проводу ЗЧ ОУН. Чому Ст. Бандера остаточно не виконав наказа, чому вже вдруге доклав рук до розколу визвольно-революційного руху, під чиїми намовами нагло змінив свої рішення та завернув з правильного шляху, який єдиний був корисний для всієї української справи, чому сьогодні каже своїй групі шептаною пропагандою з безпечної еміграції оплюгавлювати своїх колишніх друзів, які стоять у безпосередній боротьбі, — на це питання не можу вам відповісти.

ПИТАННЯ: Чи, на вашу думку, громадські організації, зокрема СУБ розвивають свою діяльність за принципом політичної безсторонности, чи вони інфільтровані певними партійними чинниками? Якщо так, чи ви можете передбачити наслідки такого укладу взаємин?

ВІДПОВІДЬ: Нинішнє наше становище вимагає негайної координації всіх ділянок громадського життя за принципом партійної безсторонности. Безперечно, ані СУВ, ані ОУВ не діють сьогодні за цим принципом, і це мусить відбитися крайньо негативно на вислідах праці. Вже нині можна завважити серед громадянства в Англії здоровий відрух спротиву диктаторській практиці одного середовища та щораз менший страх перед моральним і фізичним терором. Маю на думці, наприклад, спроби заборони читання «Українського самостійника», свободи висловлювання думок і т. п. На мою думку, насамперед треба запровадити в життя злиття двох громадських організацій — СУБ-у та ОУБ-у і спільними силами посилити працю Англійсько-Українського Товариства.

ПИТАННЯ: Чи можете конкретно висловитися про ставлення групи Матли й Ребета до УНРади?

ВІДПОВІДЬ: Ви маєте на увазі ЗЧ ОУН, які визнали рішення проводу ОУН в Україні і йому підпорядкувалися. Отож ставлення цих ЗЧ ОУН до УНРади з'ясовано в «Становищі Політичної Ради до УНРади» з 21. 4. 54 р., опублікованому в бюлетені ЗЧ ОУН ч. 1 «Документи й проблеми» за травень 1954 р., яке коментував о. д-р І. Гриньох. При найближчій нагоді я перешлю вам цей бюлетень. Покищо можу коротко відмітити, що ми виступаємо за єдиний організований політичний фронт української еміграції з авторитетом між своїми і з мандатом від усіх українців бути речником в українській справі перед чужими. Такий об'єднуючий центр може називатися Національна Рада. Натомість нам не зрозуміло, як може існувати на еміграції українська суверенна влада тоді, коли в Україні провадиться визвольна боротьба. В напрямі створення та закріплення єдиного українського визвольного фронту на еміграції ми ладні працювати й віримо, що при такій поставі налагодження тісної співпраці між таким центром і Закордонним Представництвом Української Головної Ради, яку визнають і підтримують ЗЧ ОУН, було б легким.

Опісля, ще поговоривши та подискутувавши в досить дружній атмосфері, Ваш кореспондент з колегами подякували п. Підгайному за його прийняття і відійшли в замрячений англійський день.

В. БЕНДЕР

Українські Вісті

Півтижневик політики, культури і громадського життя

Головний редактор А. РОМАШКО

Адреса редакції й адміністрації „UKRAINSKI WISTI“ (13b) Neu-Ulm, Ludwigstraße 10 U.S. Zone